

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

w sprawie z powództwa A. L.

przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej

przy udziale S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. o ustalenie warunków dostępu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 2 czerwca 2022 r.

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt VII AGa [...]:

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. oddala wniosek S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym 26 maja 2021 r., sygn. VII AGa [...], w sprawie z powództwa A. L. (dalej również: powód lub skarżący) przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej przy udziale S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (dalej: S. Spółka z o.o.) o ustalenie warunków dostępu, Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 24 czerwca 2020 r., sygn. XVII AmT [...] i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Od powyższego wyroku A. L. wniósł skargę kasacyjną, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj.:

1. naruszenie art. 27 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2022, poz. 884) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że przepis ten może mieć zastosowanie do infrastruktury wybudowanej przez powoda w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 8.4 nawet, gdy warunki programu i powszechnie obowiązujące akty prawne go regulujące ani decyzje wydane wobec powoda lub zawarte przez niego umowy, nie regulują wprost obowiązku udostępnienia hurtowego tej infrastruktury;

2. naruszenie art. 27 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych poprzez nieprawidłowe zastosowanie i uznanie, że aktami, na podstawie których powód jest zobowiązany do udzielenia dostępu hurtowego innym przedsiębiorcom, są: (1) decyzja Komisji Europejskiej K(2007) 4562, nieskierowana do niego, oraz (2) wytyczne Komisji Europejskiej zawarte w Komunikacie KE 2009/C 235/04 - mimo, iż zgodnie z porządkiem prawnym wprowadzonym Konstytucją i art. 268 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/2 ze zm.; dalej Traktat), żaden ze wskazanych aktów prawnych nie stanowi źródła powszechnie obowiązującego prawa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej ani nie został skierowany bezpośrednio do powoda, (3) art. 52 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. UE L z 2014 r., nr 187, s. 1 ze zm.; dalej: Rozporządzenie 651/2014) mimo, że Rozporządzenie to zostało skierowane do Państw Członkowskich w zakresie, w jakim Państwo Członkowskie, odpowiedzialne za skonstruowanie programów pomocowych w zakresie przyznania środków na sfinansowanie budowy sieci telekomunikacyjnej, nie wymagało zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 Traktatu;

3. niezastosowanie art. 139 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. 2021, poz. 576 ze zm.), podczas gdy obowiązek udostępnienia sieci powoda wybudowanej ze środków publicznych aktualizuje się

jedynie w ww. normie prawnej, co w konsekwencji ma znaczenie dla ustalenia ceny udostępnienia sieci powoda podmiotom trzecim, w tym S. Spółce z o.o.

W razie przyjęcia, że art. 27 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych stanowi podstawę obowiązku powoda do udzielenia dostępu do sieci wybudowanej ze środków publicznych, powód dodatkowo zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 52 Rozporządzenia 651/2014 przez jego niewłaściwe zastosowanie i brak przyjęcia, że decyzja wydawana w trybie art. 27 ust. 6 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, powinna określać okres, przez jaki istnieje obowiązek zapewnienia dostępu do infrastruktury lub sieci wybudowanej ze środków publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, bowiem art. 52 ust. 5 Rozporządzenia 651/2014 wskazuje minimalny czas zapewnienia hurtowego dostępu w przypadku sieci aktywnej i nie wskazuje, jak powyższy czas liczyć, a decyzja powinna określać ten termin dla zapewnienia powodowi pewności prawa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty kasacyjne A. L. wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w W., zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie, w razie uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, a podstawa kasacyjna oparta na art. 398³ § 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 października 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1805 ze zm.; dalej: k.p.c.) okaże się nieuzasadniona, wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, datowanej na 31 stycznia 2022 r., zainteresowana S. Spółka z o.o. wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku - wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej. W każdym z tych dwóch przypadków zainteresowana wniosła o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać:

1. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części;
2. przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie;
3. wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany.

Przyjmuje się, że art. 398⁴ § 1 k.p.c. określa warunki konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Odmienne bowiem niż w przypadku, gdy skarga kasacyjna nie spełnia wymogów opisanych w art. 398⁴ § 2 i 3 k.p.c. (tj., odpowiednio, nie zawiera wniosku o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienia lub nie czyni zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego), w przypadku uchybienia wymogom wynikającym z art. 398⁴ § 1 k.p.c. ustawa nie przewiduje możliwości wezwania skarżącego do usunięcia zaistniałych braków (por. art. 398⁶ § 1 k.p.c.). Skargę kasacyjną niespełniającą tych wymagań sąd drugiej instancji odrzuca (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), a jeżeli takiej decyzji procesowej nie podejmie, wówczas odrzuca ją Sąd Najwyższy (art. 398⁶ § 3 k.p.c.). Skarga kasacyjna nie zawierająca któregokolwiek z elementów konstrukcyjnych wymienionych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. dotknięta jest nieusuwalnym brakiem, skutkującym jej odrzuceniem w myśl art. 398⁶ k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 listopada 2007 r., I UK 220/07; z 16 kwietnia 2008 r., I CZ 5/08; z 17 kwietnia 2008 r., II UK 363/07; z 10 czerwca 2008 r., I PK 30/08; z 8 lipca 2011 r., IV CZ 26/11), bez potrzeby i procesowych możliwości wzywania do uzupełnienia tego nieusuwalnego braku (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 listopada 2007 r., II PK 83/07).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt okoliczności rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna A. L. nie spełnia wymogu określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., ponieważ skarżący, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w W. nie oznaczył zakresu żądanego uchylenia. W alternatywnym wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie co do istoty sprawy skarżący również nie oznaczył zakresu żądanego uchylenia,

a ponadto nie wskazał, jakiej treści orzeczenia co do istoty sprawy oczekuje. Tymczasem spełnienie powyższych wymagań jest niezbędne w celu zidentyfikowania zakresu dopuszczalnej ingerencji Sądu Najwyższego w zaskarżone orzeczenie oraz przedmiotu rozstrzygnięcia. Z tego względu niedopuszczalne jest pozostawienie w tym zakresie jakichkolwiek wątpliwości, które Sąd Najwyższy musiałby usuwać w drodze zabiegów interpretacyjnych. W szczególności, wniosek o „uchylenie zaskarżonego wyroku” nie powinien być ani utożsamiany z żądaniem uchylenia orzeczenia w całości, ani uzupełniany założeniem Sądu Najwyższego, że zakres żądanego uchylenia odpowiada wskazanemu przez stronę zakresowi zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 kwietnia 2019 r., IV CZ 5/19; z 5 czerwca 2020 r., II CSK 299/19; z 10 czerwca 2020 r., III CSK 149/19). Sąd Najwyższy nie może też domyślać się, jakiej treści ma ewentualnie wydać wyrok (zwłaszcza reformatoryjny) w przypadku uwzględnienia skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2018 r., I CZ 65/18). Dlatego zamieszczenie w skardze kasacyjnej wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z pominięciem oznaczenia zakresu żądanego uchylenia lub zmiany stanowi istotną wadę, skutkującą odrzuceniem skargi *a limine* (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lutego 2015 r., V CSK 427/14 i powołane w jego uzasadnieniu wcześniejsze orzecznictwo).

Zważyć ponadto należy, że określenie zakresu zaskarżenia oraz zakresu wnioskowanego uchylenia lub uchylenia i zmiany orzeczenia stanowi przedmiot odrębnych wymogów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, osobno ujętych w pkt. 1 i w pkt. 3 art. 398⁴ § 1 k.p.c. Strona powinna zatem odrębnie sformułować własne stanowisko w obu tych kwestiach (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2022 r., I NSK 12/22).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 10 października 2013 r., III CZ 52/13, należy pamiętać, że postępowanie kasacyjne - w tym skarga kasacyjna jako czynność procesowa - jest bardziej sformalizowane niż inne formy postępowania cywilnego i inne przewidziane w nim środki prawne. Ścisły formalizm skargi, zsynchronizowany z jednej strony z bezwzględny przymusem adwokacko-radcowskim, a z drugiej strony

ze szczególnym, uzasadnionym w tym wypadku rygoryzmem prawnym, gwarantuje spełnianie przez skargę kasacyjną jej publicznej funkcji oraz służy ochronie prawomocności.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 1 sentencji, odrzucając skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

W punkcie 2 sentencji Sąd Najwyższy oddalił wniosek zainteresowanej S. Spółki z o.o. o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, ponieważ wniosek w tym przedmiocie został przez nią powiązany w odpowiedzi na skargę kasacyjną z odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie z jej oddaleniem. Ponadto jak słusznie przyjęto w orzecznictwie, koszty odpowiedzi na skargę kasacyjną, w której nie zawarto argumentów wskazujących na wady konstrukcyjne skargi, uzasadniających jej odrzucenie, nie mogą być - w razie odrzucenia skargi przez Sąd Najwyższy - uznane za koszty celowej obrony (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14).

a.s.